

ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯია - კომპანიის პროფილი

2015 წლიდან „მწვანე ალტერნატივა“ გამოსცემს პერიოდულ ანგარიშს „გარემოს მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის შესახებ საქართველოში“. გარემოს მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის განხილვისას ვაფასებთ ე.წ. მსხვილი დამბინძურებლების შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის მდგომარეობას და ვამზადებთ საქმიანობის მასშტაბითა და გარემოსა და ადამიანების ჯანმრთელობაზე ზემოქმედების თვალსაზრისით ოთხი გამორჩეული საწარმოს პროფილს. ესენია: (1) არემჯი (2) ჯორჯიან მანგანეზი (3) საქნახშირი; და (4) ჰაიდელბერგცემენტი. ეს დოკუმენტი ჰაიდელბერგცემენტის შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის მდგომარეობას აღწერს.

ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯია

2006 წლის მაისში გერმანიის უმსხვილესმა ცემენტის მწარმოებელმა კომპანიამ ჰაიდელბერგცემენტმა შეიძინა შპს „ქართული ცემენტის“ 51% წილი. მოგვიანებით კომპანია საწარმოს 100% წილის მფლობელის გახდა. შპს ქართული ცემენტი საქართველოში რეგისტრირებულია 2001 წლის 29 ოქტომბერს. მენარმეთა და არასამენარმეო იურიდიულ პირთა რეესტრის თანახმად, საწარმოს მესაკუთრე (2017 წლის 28 ნოემბრამდე) იყო ჰოლანდიაში 1969 წლის 10 აპრილს რეგისტრირებული კომპანია „ჰაიდელბერგცემენტ სენტრალ იუროფ ისტ ჰოლდინგ ბი.ვი.“.

2006 წლის ნოემბერში კი, ჰაიდელბერგცემენტმა გაავრცელა განცხადება, რომ ქართული ცემენტის მწარმოებელი საწარმოს „საქცემენტი“ განვითარების მიზნით შპს ჩემექსიმ ინტერნეშენალთან (ჰოლდინგი საქართველოს ინდუსტრიულ ჯგუფის მფლობელი) ერთობლივ საწარმოს ქმნიდა¹. ჰაიდელბერგცემენტი ახალ საწარმოში აქციების 75%-ის მფლობელი გახდა, ხოლო ჩემექსიმ ინტერნეშენალი - დანარჩენი 25%-ის. შპს „საქცემენტი“ (შემდგომში, შპს „ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯია“) საქართველოში რეგისტრირებულია 2004 წლის 20 აპრილს.

მენარმეთა და არასამენარმეო იურიდიულ პირთა რეესტრის თანახმად, შპს „ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯიას“ მესაკუთრე არის ჰოლანდიაში 2002 წლის 2 თებერვალს რეგისტრირებული კომპანია „კავკასუსცემენტ ჰოლდინგ ბი.ვი.“, რომლის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები 2016 წლის მდგომარეობით იყვნენ: გელა ბეჟუაშვილი, რობერტ ბეჟუაშვილი, კლაუს ალფრედ შვინდი (გერმანია), ალბერტ შოიერი (გერმანია), კრისტიან კნელი (გერმანია). 2018 წლის 12 თებერვლის ამონაწერის თანახმად, კომპანიის საბჭოს წევრები არიან: მათის

2015 წლიდან „მწვანე ალტერნატივა“ გამოსცემს პერიოდულ ანგარიშს „გარემოს მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის შესახებ საქართველოში“. გარემოს მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის განხილვისას ვაფასებთ ე.წ. მსხვილი დამბინძურებლების შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის მდგომარეობას და ვამზადებთ საქმიანობის მასშტაბითა და გარემოსა და ადამიანების ჯანმრთელობაზე ზემოქმედების თვალსაზრისით ოთხი გამორჩეული საწარმოს პროფილს. ესენია:

- (1) არემჯი
- (2) ჯორჯიან მანგანეზი
- (3) საქნახშირი; და
- (4) ჰაიდელბერგცემენტი.

ეს დოკუმენტი ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯიას შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის მდგომარეობას აღწერს.

¹ [HeidelbergCement expands in Georgia](http://HeidelbergCement.com/Georgia)

ქონრად მარია ქრემერს (Mathijs Coenraad Maria Cremers, Netherlands), ინგერ მარიამ ვერსერჰოფ-ცვევერინკი (Inger Mirjam Westehof-Zweverink, Netherlands), ალბერტ შოიერი (Albert Scheuer, Germany), კრისტიან მაიკლი (Christian Mikli, Germany), ვერბეკე, ედვარდ იურგენ (Verbeke, Eduard Jurgen) კლოოსტერჰუის მაქსი (Kloosterhuis, Max), გიორგი ბაჩიაშვილი და ირაკლი რუხაძე.

ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯიას [2018 წლის ფინანსური ანგარიშის](#) თანახმად, „2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის 100%-იანი წილის მფლობელი იყო ნიდერლანდებში მდებარე კომპანია „CaucasusCement Holding B.V.“ („უშუალო მშობელი კომპანია“). 2018 წლის და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, „CaucasusCement Holding B.V.“-ის მესაკუთრეების შესახებ ინფორმაცია ასე გამოიყურება:

ნიდერლანდებში რეგისტრირებული კომპანია „HeidelbergCement Central Europe East Holding B.V.“ (შემდგომში „HC CEE“)	- 45.00%
ნიდერლანდებში რეგისტრირებული კომპანია „Cement Invest B.V.“	- 45.00%
ქ-ნი სვეტლანა ლამპრიანოვა-ბეჟუაშვილი, საქართველოს მოქალაქე	- 10.00%
	100.00%

„HC CEE“-ის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარეა გერმანიაში დაფუძნებული და მოქმედი კომპანია „HeidelbergCement AG“ (შემდგომში „HC AG“). „Cement Invest B.V.“ ექვემდებარება შპს „GCF Partners“-ისა და „Hunnewell Partners“-ის ერთობლივ კონტროლს.

კომპანიის რეორგანიზაციის ისტორია

2017 წელს ჰაიდელბერგცემენტმა დაიწყო ქართული აქტივების კონსოლიდაცია. მოხდა შპს ჰაიდელბერგცემენტ კავკასუსის (204430400) შერწყმა შპს ჰაიდელბერგცემენტ კავკასუსთან (202394391) და შპს ჰაიდელბერგეტონ ჯორჯიასთან (204559003). მანამდე 2009 წელს კომპანიას შპს ალგე-მინერალი (216441660) შეერწყა.

2018 წლის 3 აპრილს შპს ჰაიდელბერგცემენტ კავკასუსი (204430400) თავის მხრივ შეერწყა შპს ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯიას (230866435), რომელსაც მანამდე მიუერთდა "რუსთავცემენტი" (216291992), შპს "მელიზა" (224071359), კასპიციემენტი (230866747), შპს "კავკასიატრანსი" (216439879) და შპს "კარიერიწვესტი" (216439888).

საბოლოოდ კონსოლიდირებული კომპანიის მფლობელია პოლანდიაში რეგისტრირებული „კავკასუსცემენტ პოლდინგ ბი.ვი“, რომლის 50% წილს ჰაიდელბერგცემენტი, ხოლო მეორე ნახევარს ჰაიდელბერგცემენტის მიერ გავრცელებული განცხადების² თანახმად, ქართული „[თანაინვესტირების ფონდისა](#)“ და კომპანია [Hunnewell Partners](#) მიერ ერთობლივად მართული „ცემენტ ინვესტ ბი.ვი.“ ფლობს.

საინტერესოა, რომ ჰაიდელბერგცემენტის 2017 წლის ანგარიშის³ თანახმად, „2017 წლის 10 ნოემბერს ჰაიდელბერგცემენტმა გაყიდა მისი წილის 55% სრულად კონსოლიდირებულ „კავკასუსცემენტ პოლდინგ

² [HeidelbergCement sells half of its Georgian business, 10 November 2017](#)

³ [ჰაიდელბერგცემენტი, წლიური ანგარიში, 2017](#)

On 10 November 2017, HeidelbergCement sold 55% of the shares in the fully consolidated CaucasusCement Holding B.V., 's-Hertogenbosch, Netherlands, and its Georgian subsidiaries LLC HeidelbergCement Georgia, LLC HeidelbergCement Caucasus, and LLC Terjola-Quarry, Tbilisi (CaucasusCement Group). The sales price amounted

ბი.ვი.“-სა და მის ქართულ შვილობილ კომპანიებში: შპს ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯია, შპს ჰაიდელბერგცემენტ კაკუკასუსი და შპს თერჯოლა-კარიერი. გაყიდვის ფასმა შეადგინა 20.8 მილიონი ევრო, რომლის გადახდა მოხდა ნაღდი ფულით“.

ახალი თანამფლობელები

თანაინვესტირების ფონდი

„თანაინვესტირების ფონდი“ 2013 წელს ყოფილმა პრემიერ-მინისტრმა და ამჟამად მმართველი პარტიის „ქართული ოცნების“ თამყდომარემ - ბიძინა ივანიშვილმა დააარსა. [ფონდის ვებ-გვერდზე განთავსებული ინფორმაციის](#) თანახმად, „ჰაიდელბერგცემენტი მსოფლიოში ერთ-ერთი წამყვანი ბრენდია ცემენტისა და ბეტონის ბაზარზე, რომელიც 2006 წლიდან საქართველოში ოპერირებს. 2017 წელს კი საქართველოს თანაინვესტირების ფონდისა და ჰანიველ პარტნერსის მიერ ერთობლივად მოხდა ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯიას წილის 50%-ის შესყიდვა, რათა განხორციელებულიყო კასპის ქარხნის მოდერნიზაციის პროექტი. თანაინვესტირების ფონდის მხარდაჭერით, ჰაიდელბერგცემენტის კასპის ქარხანაში, საფუძველი ჩაეყარა 100 მილიონი აშშ დოლარის საინვესტიციო პროექტს, რომელიც გულისხმობს კასპის ცემენტის ქარხნის სრულ მოდერნიზაციას და კლინკერის წარმოების მშრალი ხაზის მშენებლობას, რაც მნიშვნელოვნად შეამცირებს წარმოების ხარჯებს“.

ფონდის დაარსებისას გავრცელებული ინფორმაციით ფონდს მართავს საქართველოში რეგისტრირებული შპს ჯი სი ეფ პარტნიორები (404992718), რომლის მენილეები იყვნენ: გიორგი ბაჩიაშვილი - 42%, ლევან ვასაძე, რუსეთის ფედერაცია - 16% და უნა მამაცაშვილი (ბიძინა ივანიშვილის ახლო ნათესავი და ბიზნეს ურთიერთობებში ნდობით აღჭურვილი პირი) - 42%. დღეის მდგომარეობით, კომპანიის 100% წილის მფლობელი და გენერალური დირექტორი გიორგი ბაჩიაშვილია. ლევან ვასაძემ კომპანია 2014 წელს დატოვა, ხოლო 2018 წლის თებერვალში უნა მამაცაშვილმაც დატოვა.

ჯი სი ეფ პარტნიორების [2018 წლის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშის](#) შპს-ს 100%-იან მფლობელობაშია 2 შვილობილი კომპანია: შპს მარნეულის ცემენტი (404490298) და შპს თბილისის ტექნოპოლისი (406129648). ანგარიშის თანახმად, კომპანია ახორციელებს ინვესტიციების მართვის, ზოგადი მართვისა და სხვა საკონსულტაციო მომსახურების განვას.

2014 წელს კომპანიამ დადო საინვესტიციო აგენტისა და ინვესტიციების მართვის ხელშეკრულებები GCF Luxembourg SARL-თან („Luxco“, შებლუდული პასუხისმგებლობის კერძო კომპანია, დაფუძნებული და მოქმედი ლუქსემბურგის დიდი საპერცოგოს კანონმდებლობის შესაბამისად) და GCF GP-ისთან (შებლუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება, დარეგისტრირებული კაიმანის კუნძულების კანონმდებლობის შესაბამისად). 2017 წელს კომპანიამ დადო ზოგადი მმართველობითი მომსახურების და წილების მართვის ხელშეკრულება შპს „საქართველოს ტურიზმის განვითარების ფონდთან“ (GTDF, ს/კ 405033734, მფლობელი სააქციო საზოგადოება [FRANKSTON INTERNATIONAL S.A.](#), 754525 /პანამა/4).

to €20.8 million and was paid in cash. The divestment resulted in a gain of €4.5 million, which is shown in the additional ordinary income. The participation of 45% remaining after the divestment is accounted for as a joint venture in the consolidated financial statements.

⁴ [თანაინვესტირების ფონდი FRANKSTON INTERNATIONAL-ის მფლობელის ვინაობას მალავს, 12 აპრილი, 2016, ტაბულა](#)

Hunnewell Partners

კომპანიას აქვს [ვებ-გვერდი](#), რომლის თანახმად Hunnewell Partners არის კავკასიის რეგიონში გამორჩეული კერძო კაპიტალი, რომელიც მართავს აქტივებს ტელეკომუნიკაციაში, მეტალურგიაში (ფოლადი), უძრავი ქონებასა და მედიაში. აქვე აღნიშნულია, რომ Hunnewell Partners მართავს წარმატებულ სასამართლო დავების დაფინანსების ბიზნესს Park Street Litigation-ის სახით, რომელმაც ინვესტიცია გააკეთა ბრიტანეთის უმაღლესის სასამართლოს მიერ განხილულ რამდენიმე დიდ საქმეში ბოლო ათწლეულის განმავლობაში.

კომპანიის მმართველი პარტნიორები არიან: იგორ ალექსევი, ბენ მარსონი და ირაკლი რუხაძე. სხვა რაიმე ღირებულ ინფორმაციას ვებ-გვერდი არ მოიცავს, თუმცა კომპანიისა და მისი დამფუძნებლების შესახებ ვრცელი ინფორმაციის მოპოვება შესაძლებელია ბრიტანეთის უმაღლესის სასამართლოს მიერ 2008 წელს გარდაცვლილი მილიარდერის ბადრი პატარკაციშვილის ქონების განკარგვასთან დაკავშირებულ [საქმის მასალებში](#) და დავისადმი მიძღვნილ არაერთ მედია პუბლიკაციაში⁵.

გარემოსდაცვითი საკითხები

ბულატრული აღრიცხვის, ანგარიშებისა და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურის ვებ-გვერდზე განთავსებული ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯიას [2018 წლის ფინანსური ანგარიშის](#) თანახმად, „საქართველოში კანონმდებლობა გარემოს დაცვის დარგში ვითარდება, ხოლო სამართალგამოყენების ფორმები სამთავრობო ორგანოების მუდმივი გადასინჯვის საგანს წარმოადგენს. პოტენციური ვალდებულებების, რომლებიც შეიძლება წარმოიქმნას არსებულ წესებში ან კანონმდებლობაში ცვლილებების და ასევე სამოქალაქო საქმეებთან დაკავშირებული სასამართლო პროცესების შედეგად, შეფასება შეუძლებელია, მაგრამ შეიძლება მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოახდინოს. მნიშვნელოვანი რეგულაცია, რომლის გათვალისწინებაც ხელმძღვანელობს უწევს, არის ხმაურის და გარემოს დაბინძურების რეგულაციები. ხელმძღვანელობა ყოველწლიურად წარადგენს ანგარიშებს ცემენტის ქარხნების მიერ ხმაურისა და გარემოს დაბინძურების ნორმების დაცვის შესახებ. ამასთან, თუ გარემოს დაცვის სამინისტრო მიიღებს რამე საჩივარს საწარმოს საქმიანობასთან დაკავშირებით, დაუგეგმავი შემონეშება ტარდება. **ხელმძღვანელობის აზრით, ქარხნები სრულად აკმაყოფილებს დადგენილ ნორმებს და რეგულაციის დარღვევის რისკი არ არსებობს**“.

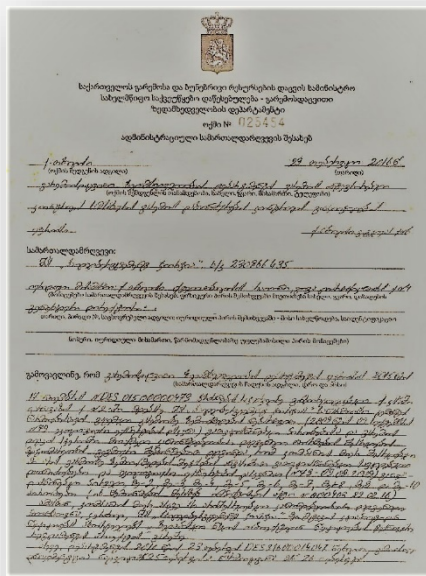
საგულისხმოა, რომ სწორედ ამ ანგარიშის მომზადების პერიოდში მწვანე ალტერნატივას თანამშრომლები ქ. კასპში ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯიას ერთ-ერთი ქარხნის ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შესახებ ინფორმაციის შეგროვების მიზნით სავლელე გასვლაზე იმყოფებოდნენ. მარტივი დათვალიერებით და მოსახლეობასთან გასაუბრებით ქარხნის ოპერირებასთან დაკავშირებით არაერთი პრობლემური საკითხის გამოიკვეთა, კერძოდ: დაბინძურებული ჰაერი, ქარხნის მუშაობის პროცესში წარმოქმნილი ხმაური და მტვერი, ჰაიდელბერგცემენტის მანქანების გადაადგილების შედეგად დაზიანებული გზები; მოუწესრიგებელი საკანალიზაციო სისტემა; ქალაქში ქაოტურად დაყრილი ნარჩენები;

⁵ „ბრიტანულმა სასამართლომ ირაკლი რუხაძე Salford-ის მილიარდიანი პროექტის მითვისებაში აშილა“, ავტორი: მოთა ტყემელაშვილი, <http://forbes.ge>

„ლონდონის სასამართლო: ირაკლი რუხაძემ პატარკაციშვილის აქტივების მოძიების ბიზნესი უკანონოდ მიითვისა“, www.on.ge

ჯანმრთელობის პრობლემები რომელსაც მოსახლეობა ქარხნის მუშაობას უკავშირებს და დასაქმების შესაძლებლობების არქონა⁶.

სწორედ კასპის ქარხანაში ცემენტის წარმოებისათვის 2009 წლის 9 სექტემბერს გაცემული დადებითი ეკოლოგიური ექსპერტიზის პირობების დარღვევისთვის 2016 წლის 29 თებერვალს (ეკოლოგიური ექსპერტიზის პირველი, მე-2, მე-3, მე-4, მე-5, მე-6, მე-7, მე-8, მე-9 და მე-10 პირობების) შედგა ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა ოქმი. ინსპექტირების შედეგად გამოვლენილი გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის დარღვეული პირობების გამოსასწორებლად, შპს „ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯიას“ დადგინდა კონკრეტული ვადები.

2017 წლის ივლისში გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტმა შესრულებული ვალდებულებების დადგენილ ვადაში შესრულების მდგომარეობა გადაამოწმა. როგორც გაირკვა, განსაზღვრულ ვადაში, კვლავ არ იყოს შესრულებული შემდეგი ვალდებულებები:

- „მინერლობით განსაზღვრულ ვადაში სამინისტროში (2 თვე), განსახილველად არ წარმოდგენია მტვერდამჭერი მონწყობილობის და ვენტისისტემების გამართვა-პასპორტიზაციის ტექნიკური ანგარიში, მტვერდამჭერი მონწყობილობის ფაქტური ეფექტურობის მონაცემებით;
- მინერლობით განსაზღვრულ ვადაში (2 თვე), სამინისტროში განსახილველად არ წარმოდგენია ხმაურის ჩახშობის შემუშავებული ღონისძიებათა გეგმით შესრულებული ხმაურის მონიტორინგის ტექნიკური ანგარიშის შესახებ ინფორმაცია;
- მინერლობით განსაზღვრულ ვადაში სამინისტროში (2 თვე), განსახილველად არ წარმოდგენია ემისიების მონიტორინგის (თვითმონიტორინგის) შემუშავებული კონკრეტული პროგრამა;
- მინერლობით განსაზღვრულ ვადაში (2 თვე), სამინისტროში განსახილველად არ წარმოდგენია საცხოვრებელი ზონის საზღვარზე, ატმოსფერული ჰაერის მინისზედა ფენის მონიტორინგის შედეგები, საწარმოს სხვადასხვა დატვირთვის რეჟიმში ფუნქციონირების გათვალისწინებით;
- ინსპექტირების პროცესში კომპანიამ ვერ წარმოადგინა განახლებული ნარჩენების მართვის გეგმა;
- მინერლობით განსაზღვრულ ვადაში (6 თვე), კომპანიას არ განუხორციელებია სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენების სეპარირებული შეგროვება და საწარმოში სპეციალურად გამოყოფილ ადგილზე განთავსება;
- მინერლობით განსაზღვრულ ვადაში (1 თვე), საწარმოს ტერიტორიაზე არ განუხორციელებია საყოფაცხოვრებო ნარჩენების შეგროვების მიზნით განთავსებული ურნების მარკირება, სათანადო იარაღიყებით;
- მინერლობით განსაზღვრულ ვადაში (2 თვე), სამინისტროში შესათანხმებლად არ წარმოდგენია ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა, ასევე არ განუხორციელებია საწარმოს ობიექტების სრულყოფილი აღჭურვა ხანძარსაწინააღმდეგო ინვენტარით;
- ინსპექტირების პროცესში კომპანიამ ვერ წარმოადგინა ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ემისიებიზე სისტემატური კონტროლის დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;
- ინსპექტირების პროცესში კომპანიამ ვერ წარმოადგინა ძირითადი ტექნოლოგიური ხაზის მტვერდამჭერი სისტემის მუშაობის ეფექტურობის პერიოდული შემოწმების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;

⁶ საველე გასვლის ანგარიში - კასპი, მწვანე ალტერნატივა, 11 დეკემბერი, 2018

- მიწერილობით განსაზღვრულ ვადაში (6 თვე), არ განუხორციელებია საწარმოს ტერიტორიის ორ დონეზე შემოფარგვლა მარადმწვანე მცენარეებით;
- მიწერილობით განსაზღვრულ ვადაში (2 თვე), კომპანიამ არ განახორციელა „ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი“-ს განახლება და ასევე, ამავე ვადაში, არ წარმოადგინა ზემოაღნიშნული პროექტი სამინისტროში შესათანხმებლად;
- მიწერილობით განსაზღვრულ ვადაში (5 თვე), კომპანიამ არ განახორციელა საწარმოში არაორგანიზებულ გაფრქვევებთან დაკავშირებული ტექნიკური საკითხების მოგვარება, შესაბამისად არ არის უზრუნველყოფილი „ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი“ წარმოდგენილი გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროების, ასევე აირმტვერდამჭერი მონყობილობების პარამეტრების დაცვა და არ არის დაცული დადგენილი ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმები;
- ინსპექტირების პროცესში კომპანიამ ვერ წარმოადგინა დაბინძურების სტაციონარული წყაროებიდან მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების მუდმივი მონიტორინგის/თვითმონიტორინგის დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;
- კომპანიამ ინსპექტირების პროცესში ვერ წარმოადგინა საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 3 იანვრის №8 დადგენილებით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესაბამისად შემუშავებული არახელსაყრელ მეტეოროლოგიურ პირობებში ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების შემცირების ღონისძიებების გეგმა, აღნიშნული ვალდებულების შესრულებისთვის მიწერილობით განსაზღვრული იყო 1 თვე;
- ინსპექტირების პროცესში კომპანიამ ვერ წარმოადგინა გამოყენებული და ჩაშვებული წყლების თვითმონიტორინგის დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;
- კომპანიამ ინსპექტირების პროცესში ვერ წარმოადგინა საწარმო-ტექნოლოგიურ პროცესებში წარმოქმნილი ჩამდინარე წყლების „ზედაპირული წყლის ობიექტებში ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზდჩ) ნორმებთან“ შესაბამისობის დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;
- ინსპექტირების პროცესში დადგინდა, რომ შპს „ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯია“ ახორციელებს წყალაღებას ზედაპირული წყლის ობიექტიდან, თუმცა გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესაბამისად არ არის განსაზღვრული მდინარიდან წყლის აღების საკითხი;
- ინსპექტირების შედეგად დადგინდა, რომ შპს „ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯია“-ს მიერ არ სრულდება გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშით გათვალისწინებული რეკომენდაციები/ვალდებულებები;⁷.

გამოვლენილ დარღვევებზე შპს „ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯია“-ს მიმართ 2017 წლის 31 ივლისს კვლავ შედგა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ №035963 ოქმი. ოქმის საფუძველზე სასამართლომ 2017 წლის 04 სექტემბრის №4-148-17 დადგენილებით, შპს „ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯია“ სცნო ადმინისტრაციულ სამართალდამრღვევად და დააკისრა ჯარიმა - 15 000 ლარის ოდენობით. დადგენილება შევიდა კანონიერ ძალაში და სანებართვო პირობების შეუსრულებლობის აღმოსაფხვრელად, შპს „ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯია“-ს სამინისტრომ კვლავ განუსაზღვრა გონივრული ვადები. მხოლოდ ამის შემდეგ დაიწყო კომპანიამ პირობების შესრულება.

საკულისხმოა, რომ 2018 წლის 1 იანვრიდან გარემოსდაცვითი შეფასებების კოდექსის ამოქმედებასთან ერთად გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო ვალდებულია⁸ სამინისტროს ვებ-გვერდზე გამოაქვეყნოს საქმიანობის შემდგომი ანალიზი, რომელიც მოიცავს:

ა) პირობებისა და შემარბილებელი ღონისძიებების მონიტორინგს;

⁷ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის 2018 წლის 25 იანვრის #DES11800004242 წერილი გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრს.

⁸ გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-17 მუხლი.

- ბ) საქმიანობის განხორციელებით გამოწვეული გარემოზე ზემოქმედების ანალიზს;
- გ) გზმ-ის ანგარიშით გათვალისწინებული გარემოს მახასიათებლების ცვლილებების შეფასებას.

ეს ვალდებულება კოდექსის ამოქმედებიდან მეორე წლის მიწურულსაც კი არ სრულდება - არც ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯიას და არც ნებისმიერი სხვა საწარმოს მიმართ. პირობების შესრულების მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციის მოპოვება მხოლოდ საჯარო ინფორმაციის მოთხოვნის საფუძველზეა შესაძლებელი.

ლიცენზიები

ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯიას [2018 წლის ფინანსური ანგარიშის](#) თანახმად, „კომპანიას სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების რამდენიმე ლიცენზია აქვს მიღებული. ზოგადად, საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით, სასარგებლო წიაღისეულით მოსარგებლეები ვალდებული არიან მოახდინონ მათ მიერ ლიცენზიის საფუძველზე დამუშავებული ტერიტორიების რეკულტივაცია. თუმცა, საქართველოს კანონმდებლობა არ არის საკმარისად დახვეწილი ამ სფეროში და არ იძლევა დანვრილებით მითითებებს, რათა ყველა შესაძლო სიტუაცია მოიცვას. კომპანიის ხელმძღვანელობამ დეტალურად გააანალიზა თავისი ყველა ლიცენზია და გადაწყვიტა, რომ არ დაეკისრება რამე არსებითი რეკულტივაციის ხარჯები ამ ლიცენზიების ვადის გასვლის შემთხვევაში ან მათი გამოყენების დროს, **ვინაიდან შეუძლებელია ლიცენზიების საფუძველზე დამუშავებული ტერიტორიების რეკულტივაცია, რადგან ლიცენზიით გათვალისწინებული ტერიტორია განსაზღვრულია, როგორც წიაღისეულის მოპოვების არეალი და, საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად, ასეთ ტერიტორიებზე რეკულტივაცია დაუშვებელია.** გარდა ამისა, სასარგებლო წიაღისეულის მარაგები ლიცენზიით გათვალისწინებულ ტერიტორიაზე აღემატება იმ მთლიან რაოდენობას, რომლის მოპოვების უფლებაც კომპანიას აქვს სალიცენზიო პერიოდის განმავლობაში, რაც მთავრობას საშუალებას აძლევს, სამთო-მოპოვებითი სამუშაოების უფლებები გადასცეს სხვა საწარმოს და გამოირიცხავს მადნის ლიკვიდაცია. გამოირიცხული არ არის, რომ კანონმდებლობა შეიძლება მომავალში შეიცვალოს და ეს ცვლილებები კომპანიის მიმდინარე ლიცენზიებზეც აისახოს. კომპანიას არ უღიარებია რეკულტივაციის ანარიცხები წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში. ამ ანარიცხებმა შეიძლება არსებითი გავლენა მოახდინოს ფინანსურ ანგარიშგებაზე, თუ მათი შექმნა საჭირო გახდება“.

შპს ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯიას საკუთრებაში არსებული წიაღით სარგებლობის ლიცენზიები - ამონარიდი წიაღის ეროვნული სააგენტოს მიერ მონოდეპული წიაღით სარგებლობის ლიცენზიების რეესტრიდან⁹.

ლიცენზიის ნომერი	ობიექტის დასახელება	რეგისტრაციის და მოქმედების ვადა	რესურსის მოცულობა	ფართობი	გადაცემა
397	„კავთისხევის“ საბადოდან საცემენტე კირქვის მოპოვება კასპის მუნიციპალიტეტი	29.09.00 13.10.00 20 წელი		129 ჰა	შპს „საქცემენტი“-ზე გაცემული ლიცენზია გადაფორმდა 13/326, 21.08.12
398	„სასხორის“ საბადოდან საცემენტე კირქვის მოპოვება მცხეთის მუნიციპალიტეტი	29.09.00 13.10.00 20 წელი		114 ჰა	შპს „საქცემენტი“-ზე გაცემული ლიცენზია გადაფორმდა 13/323 21.08.12
399	კასპის საბადოდან საცემენტე თიხის მოპოვება კასპის მუნიციპალიტეტი	29.09.00 13.10.00 20 წელი		102 ჰა	„საქცემენტი“-ზე გაცემული ლიცენზია გადაფორმდა 13/327, 21.08.12
1000440	„ქებაანის“ კირქვის მოპოვება კასპის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ქებაანი	28.02.12 25.02.27	ჯამური მოპოვება 2 809 202 ტ	33.19 ჰა	

⁹ წიაღით სარგებლობის ლიცენზიების რეესტრი 2019 წლის 4 დეკემბრის მდგომარეობით. დოკუმენტი მხოლოდ მოთხოვნის საფუძველზე ხელმისაწვდომია წიაღის ეროვნული სააგენტოში

ლიცენზი- ის ნომერი	ობიექტის დასახელება	რეგისტრაცი ის და მოქმე- დების ვადა	რესურსის მოცულობა	ფართობი	გადაცემა
1000791	„გარდაბნის“ თიხის (საცემენტე) მოპოვება გარდაბნის მუნიციპალიტეტში	21.08.12 23.12.28	ჯამური მოპოვება 1 056 490 ტ	10,94 ჰა	„საქცემენტი“-ზე გაცემული 100352 ლიცენზია გადაფორმდა
1000792	„კავთისხევის“ კირქვის (საცემენტე) მოპოვება კასპის მუნიციპალიტეტში, სოფ. კავთისხევი	21.08.12 27.01.29	ჯამური მოპოვება 10 239 112 ტ	43,99 ჰა	„საქცემენტი“-ზე გაცემული 100394 ლიცენზია გადაფორმდა
1000793	კავთისხევის საცემენტე კირქვის საბადოს „მენჯრული უბნის“ საცემენტე კირქვის მოპოვება კასპის მუნიციპალიტეტში, სოფ. კავთისხევის მიმდებარედ	21.08.12 10.10.28	ჯამური მოპოვება 2 723 292 ტ	9,9 ჰა	„საქცემენტი“-ზე გაცემული 100214 ლიცენზია გადაფორმდა
1000794	საფლუსე (საცემენტე) კირქვების საბადოს მარხენა უბანზე კირქვების მოპოვება დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტში	21.08.12 15.02.27	ჯამური 29048000 ტ კლინკერად გადაამუშაოს არანაკლებ 500 000 ტ	26,7 ჰა	რუსთაველზე გაცემული 00469 ლიცენზია გადაფორმდა საქცემენტე გაცემული 100151 ლიცენზია გადაფორმდა
1002574	მინისქვეშა მტკნარი წყლის (სამენარმეო დანიშნულებით) მოპოვება კასპის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ქვემო ჩოჩეთის მიმდებარედ	19.05.15 20.05.40	657 მ3/წ	0.07 ჰა	
1004276	„ძეგვის“ ცელოლიტის შემცველი ტუფების (უბანი დარბაზისხევი) მოპოვება, მცხეთის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ძეგვის მიმდებარედ	14.02.17 15.02.37	ჯამური მოპოვება 993 000 ტონა	4.31 ჰა	
1005253	მინისქვეშა მტკნარი წყლის სამენარმეო მოპოვება, ქალაქ კასპის ტერიტორიაზე, ფარნავაზის ქ.2	14.02.18 15.02.43	30 660 მ3/წ	0.07 ჰა	
1005388	მინისქვეშა მტკნარი წყლის (სამენარმეო დანიშნულებით) მოპოვება, ქალაქ რუსთაველი, ცემენტის ქარხნის და სს „პერლიტის“ მიმდებარე ტერიტორიაზე	16.04.18 17.04.43	5000 მ3/წ	0.07 ჰა	
1005432	მინისქვეშა მტკნარი წყლის (სამენარმეო დანიშნულებით) მოპოვება (ქალაქ რუსთაველი, ცემენტის ქარხნის და სს „პერლიტის“ მიმდებარე ტერიტორიაზე)	02.05.18 03.05.43	800 მ3/წ	0.07 ჰა	
1005539	„ძეგვის“ კირქვის საბადოს დამუშავებაზე კირქვის (საცემენტე) მოპოვება მცხეთის მუნიციპალიტეტში	30.05.18 29.10.20	200 000 ტ/წ	12,5 ჰა	„ქართული ცემენტი“-ზე გაცემული ნიალით სარგებლობის #0652 ლიცენზიის ცვლილება ჰაიდელბერგცემენტ კაუკასუს გაცემული #1004518 ლიცენზიის ცვლილება (სახელის)
1005540	მდ. ხრამის ქვიშა-ხრუმის მოპოვება მარნეულის მუნიციპალიტეტში, სოფ. იმირის მიმდებარედ	30.05.18 31.12.21	ჯამური მოპოვება 109 200 მ3	3.64 ჰა	ჰეიდელბერგბეტონ ჯორჯიაზე გაცემული #1004191 ლიცენზიის ცვლილება (სახელის) ჰაიდელბერგ-ცემენტი კაუკასუსზე გაცემული #1004494 ლიცენზიის ცვლილება (სახელის)
1005541	მდ. მტკვარზე „კავთისხევის“ ქვიშა, ხრუმის მოპოვება კასპის მუნიციპალიტეტში, სოფ. მიქელწყაროს მიმდებარედ	30.05.18 26.01.21	ჯამური მოპოვება 181 800 მ3	6.06 ჰა	„ჰეიდელბერგბეტონ ჯორჯია“-ზე გაცემული #1003325 ლიცენზიის ცვლილება (სახელის) ჰაიდელბერგ-ცემენტი კაუკასუსზე გაცემული #1004493 ლიცენზიის ცვლილება (სახელის)
1005542	მინისქვეშა მტკნარი წყლის სამენარმეო მოპოვება ქ.	30.05.18 28.04.41	29 200 მ3/წ	0.07 ჰა	ჰეიდელბერგბეტონ ჯორჯიაზე გაცემული #1003564 ლიცენზიის

ლიცენზი- ის ნომერი	ობიექტის დასახელება	რეგისტრაცი ის და მოქმე- დების ვადა	რესურსის მოცულობა	ფართობი	გადაცემა
	თბილისის ტერიტორიაზე				ცვლილება (სახელის) პაიდელებერგცემენტ კაუკასუსზე გაცემული #1004492 ლიცენზიის ცვლილება (სახელის)
1005543	მინისქვეშა მტკნარი წყლის (სამენარმეო დანიშნულებით) მოპოვება მარნეულის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ლევტადინის მიმდებარე ტერიტორიაზე	30.05.18 23.11.41	35 000 მ3/წ	0.07 ჰა	პაიდელებერგცემენტ ჯორჯიაზე გაცემული #1004099 ლიცენზიის ცვლილება (სახელის) პაიდელებერგცემენტ კაუკასუსზე გაცემული #1004491 ლიცენზიის ცვლილება (სახელის)
1005544	ჩხარი-აჯამეთის (ბროლის ქედის) მანგანუმის მოპოვება თერჯოლის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ნახშირღელე	30.05.18 13.09.27	ჯამური მოპოვება 20 000 ტ	2,84 ჰა	00844 ლიცენზიის ნაწილი შპს „ქართული ცემენტი“-ზე გაცემული #01011 ლიცენზიის ცვლილება (სახელის) პაიდელებერგცემენტ კაუკასუსზე გაცემული #1004470 ლიცენზიის ცვლილება (სახელის)
1005545	კირქვის მოპოვება მცხეთის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ნიჩბისის მიმდებარე ტერიტორია	30.05.18 07.11.26	ჯამური მოპოვება 103 000 მ3	10,7 ჰა	ქართულ ცემენტზე გაცემული #00370 ლიცენზიის ცვლილება (სახელის) პაიდელებერგცემენტ კაუკასუსზე გაცემული #1004469 ლიცენზიის ცვლილება (სახელის)
1005546	მინისქვეშა (#1 და #2 ჭაბურღილი) მტკნარი წყლის საყოფაცხოვრებო მოპოვება ქ. რუსთავი, კომპანიის კუთვნილი ტერიტორია	30.05.18 27.09.32	360 მ3/დღ	15 მეტრიანი რადიუსით თითოე- ულზე	ქართული ცემენტი გაცემული #00862 ლიცენზიის ცვლილება (სახელის) პაიდელებერგცემენტ კაუკასუსზე გაცემული #1004468 ლიცენზიის ცვლილება (სახელის)
1005547	მდ. ხრამის ქვიშა-ხრემის მოპოვება მარნეულის მუნიციპალიტეტში, სოფ. იმირის მიმდებარედ	30.05.18 01.09.22	ჯამური მოპოვება 76 800 მ3	2.56 ჰა	პაიდელებერგცემენტ კაუკასუსზე გაცემული #1004826 ლიცენზიის ცვლილება (სახელის)
1005548	მდ. მტკვარზე „მეტეხი II“-ის ქვიშა, ხრემის მოპოვება კასპის მუნიციპალიტეტში, სოფ. მეტეხის მიმდებარედ	30.05.18 29.12.20	ჯამური მოპოვება 645 600 მ3	21.52 ჰა	პეიდლებერგცემენტ ჯორჯია გაცემული #1003254 ლიცენზიის ცვლილება (სახელის) პაიდელებერგცემენტ კაუკასუსზე გაცემული #1004481 ლიცენზიის ცვლილება (სახელის)
1005549	მინისქვეშა მტკნარი წყლის სამენარმეო მოპოვება თბილისის ტერიტორიაზე, ფეიქრების 1 შესახვევის #2	30.05.18 07.04.42	60 000 მ3/წ	0.07 ჰა	პაიდელებერგცემენტ კაუკასუსზე გაცემული #1004413 ლიცენზიის ცვლილება (სახელის)
1005550	მინისქვეშა მტკნარი წყლის სამენარმეო მოპოვება ქ. ფოთის ტერიტორიაზე, ნაბადის უბანში	30.05.18 16.03.42	20 000 მ3/წ	0.07 ჰა	პაიდელებერგცემენტ კაუკასუსზე გაცემული #1004346 ლიცენზიის ცვლილება (სახელის)
10000383	„გარდაბნის“ საცემენტე თიხის მოპოვება გარდაბნის მუნიციპალიტეტში, , ქ. რუსთავის მიმდებარე ტერიტორია	29.11.18 21.12.27	ჯამური მოპოვება 4155731.68 ტ	26.92 ჰა	შპს საქცემენტზე გაცემული 01015 ლიცენზია გადაფორმდა 1000795 ლიცენზიის ნაწილი გადასცა შპს ტექნომეტალს
10000745	მინისქვეშა მტკნარი წყლის სამენარმეო მოპოვება. მარნეულის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ყულარის საკრებულოს მიმდებარედ	17.05.19 18.05.24	4500 მ3/წ	0.07 ჰა	
10000963	მდ. ხრამზე „ლევტადინის“ ქვიშა, ხრემის მოპოვება მარნეულის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ხანჯი- გაბლოს მიმდებარედ	17.05.19 24.10.25	ჯამური მოპოვება 1692402 მ3	58.73 ჰა	1003037 ლიცენზიის ნაწილი გადასცა შპს „რუსთავი 2015“-ს პეიდლებერგცემენტ ჯორჯიაზე გაცემული #1003858 ლიცენზიის ცვლილება (სახელის) პაიდელებერგცემენტ კაუკასუსზე გაცემული #1004483 ლიცენზიის ცვლილება (სახელის) 1005538 ლიცენზიის ცვლილება (მოქმედების ვადის გაზრდა) 10000744 ლიცენზიის ცვლილება

ლიცენზიის ნომერი	ობიექტის დასახელება	რეგისტრაციის და მოქმედების ვადა	რესურსის მოცულობა	ფართობი	გადაცემა
10001103	მიწისქვეშა მტკნარი წყლის სამენარმო მოპოვება ქ. კასპის ტერიტორიაზე, ფარნავაზის ქ. 2	25.11.19 26.11.29	300 მ3/წ	0.07 ჰა	

მწვანე ალტერნატივას 2019 წლის გამოცემაში „წიალის მოპოვების ლიცენზიანტების პროფილები“ წარმოდგენილია ინფორმაცია წიალის მოპოვების ისეთი მნიშვნელოვანი არეალის (ნაწილობრივ ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯიას სალიცენზიო არეალი) შესახებ, როგორცაა კახეთში დედოფლის წყაროს მუნიციპალიტეტის ტერიტორია, სადაც კირქვის მოპოვება ხდება. წარმოდგენილი ინფორმაცია მოიცავს:

- წიალით სარგებლობის ლიცენზიის მფლობელები;
- ლიცენზიის მოქმედების ვადა, ფართობი, მოსაპოვებელი რესურსის ოდენობა;
- ლიცენზიის პერიმეტრში მოქცეული ტყით დაფარული ფართობი; - გასული წლების განმავლობაში ტყის ფართობის კარგვა;
- სპეციალური დანიშნულებით ტყითსარგებლობის ხელშეკრულებები;
- წიალით მოსარგებლის მიერ დაგეგმილი/განხორციელებული სარეკულტივაციო ღონისძიებები;
- ტყის ეკოსისტემების საკომპენსაციო ღონისძიებები (აღდგენა, განახლება, ხელშეწყობა) და ფულადი კომპენსაციები.

გარემოს მდგომარეობის შესახებ ინფორმაცია

ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯიას არ გააჩნდა ქართული ვებ-გვერდი და ამის შესახებ მწვანე ალტერნატივა კომპანიის 2017 წლის პროფილში უთითებდა¹⁰. კომპანიის შესახებ ინფორმაცია განთავსებული იყო ჰაიდელბერგცემენტ ჯგუფის მთავარ ვებ-გვერდზე, სპეციალურად გამოყოფილ განყოფილებაში. ინფორმაცია წარმოდგენილი იყო მხოლოდ ინგლისურად. 2018 წელს კომპანიის შესახებ ინფორმაცია წარმოდგენილია ქართულადაც. ვებ-გვერდის თანახმად, კომპანია ფლობს ცემენტის ქარხნებს კასპში (1) და რუსთავში (2), ასევე ცემენტის წისქვილს ფოთში, ცემენტის ტერმინალს სუფსაში და 13 ბეტონის ქარხანას. კომპანიას საქართველოში 1200-ზე მეტი ადამიანი ჰყავს დასაქმებული. ვებ-გვერდზე წარმოდგენილია ინფორმაცია რეორგანიზაციის შედეგად წარმოქმნილი ახალი სტრუქტურის შესახებ.

ვებ-გვერდზე წარმოდგენილია ქარხნებისა და გამოშვებული პროდუქციის მოკლე აღწერა, რომელიც შესაძლოა პროდუქციის მყიდველისთვის სასარგებლო აღმოჩნდეს; მაგრამ არ არის ინფორმაცია რესურსის მოპოვებისა და გადამუშავების პროცესზე, რომელიც ამ პროცესების გარემოსა და ადამიანების ჯანმრთელობაზე ზემოქმედებით დაინტერესებული პირისათვის არის მნიშვნელოვანი.

ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯია **არ აწვდის საზოგადოებას ინფორმაციას საწარმოს საქმიანობის შედეგად გარემოსათვის მიყენებული ზიანის და/ან გარემოს მდგომარეობის შესახებ**; გარემოზე ზემოქმედების შემცირების და/ან თავიდან აცილებისთვის განხორციელებული და/ან დაგეგმილი ღონისძიებების შესახებ.

კომპანიის საქმიანობის ზემოქმედების ქვეშ მოქცეულ ტერიტორიაზე გარემოს მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციას საზოგადოებას არც გარემოსა და სოფლის მეურნეობის დაცვის სამინისტრო აწვდის, მიუხედავად იმისა, რომ საერთაშორისო და ეროვნული კანონმდებლობის მოთხოვნების თანახმად, ეს

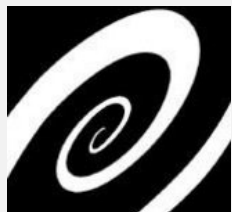
¹⁰ ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯია - კომპანიის პროფილი 2017, www.greenalt.org

ინფორმაცია პროაქტიულად - მოთხოვნის გარეშე ხელმისაწვდომი უნდა იყოს საზოგადოებისთვის. გარემოს მდგომარეობის შესახებ მომზადებული ბოლო ეროვნული ანგარიშში¹¹ მხოლოდ აღნიშნულია, რომ „საქართველოში განსაკუთრებით დიდი მტვერგაფრქვევით ხასიათდება მრეწველობის ისეთი ქვედარგები, როგორცაა: ცემენტის, გაჯის, ასფალტ-ბეტონის წარმოებები. დღეისათვის სამრეწველო სექტორი ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების თვალსაზრისით წარმოდგენილია რამდენიმე მსხვილი ობიექტით: ქვემო ქართლში - სს „ენერჯინვესტის“ სანარმო „ამოტი“ და შპს „ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯიას“ რუსთავცემენტი, შიდა ქართლში - შპს „ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯიას“ კასპიცემენტი, ხოლო აჭარაში - შპს „ბათუმის ოილ ტერმინალი““. რა სახისა და მასშტაბის არის დაბინძურება და/ან რა საფრთხის შემცველია გარემოსა და ადამიანებისათვის - ანგარიში ამის შესახებ ინფორმაციას არ მოიცავს.

¹¹ [2010-2013 წლების ეროვნული მოხსენება გარემოს მდგომარეობის შესახებ.](#)

HEINRICH BÖLL STIFTUNG
თბილისი
 სამხრეთ კავკასია

დოკუმენტი გამოცემულია მწვანე ალტერნატივას, ჰაინრიჰ ბიოლის ფონდის თბილისის ოფისთან თანამშრომლობით, მიმდინარე პროექტის ფარგლებში - „ადვოკატირება მინერალური რესურსების გამჭვირვალე და პასუხისმგებელიანი მართვისთვის“ და ღია საზოგადოების ფონდების ქსელის ფინანსური მხარდაჭერით მიმდინარე პროექტის „ენერჯეტიკის, წიაღით სარგებლობისა და ტრანსპორტის სექტორებში მმართველობის გაუმჯობესების ხელშეწყობისათვის საქართველოში“ ფარგლებში.

ანგარიშის შინაარსზე სრულად პასუხისმგებელია მწვანე ალტერნატივა და ის არავითარ შემთხვევაში არ გამოხატავს ჰაინრიჰ ბიოლის ფონდის თბილისის ოფისის და ღია საზოგადოების ფონდების ქსელის შეხედულებებს.

ავტორი: ნინო გუჯარაიძე

© მწვანე ალტერნატივა, 2019

თბილისი, 0179,
 ფალიაშვილის ქ. #39ბ, IV სართული
 ტელ.: 222 38 74
GREENALT@GREENALT.ORG
WWW.GREENALT.ORG